

ŠKOLENÍ CIZÍCH OSOB

1. fáze – Obecná část

Ze dne 15.7.2021

Zpracoval: Ing. Václav Koukolík

Schválil: Ing. Zdeněk Stejskal

Použité zkratky:

- BOZP ... bezpečnost a ochrana zdraví při práci
- IMS ... integrovaný manažerský systém
- OOPP ... osobní ochranné pracovní prostředky
- OŽP ... ochrana životního prostředí
- PO ... požární ochrana
- PZH ... prevence závažných havárií
- ŽP ... životní prostředí

- Akciová společnost ČEPRO zajišťuje především přepravu, skladování a prodej ropných produktů.
- V této oblasti poskytuje přepravní, skladovací a speciální služby ostatním subjektům. Jejím posláním je také ochrana zásob státních hmotných rezerv.
- Zároveň provozuje síť vlastních čerpacích stanic pod obchodním názvem EuroOil.
- Společnost ČEPRO, a.s. je držitelem certifikátů:

Registr bezpečnostních požadavků

- Snahy ČEPRO, a.s. v oblasti bezpečnosti a životního prostředí jsou vedeny přesvědčením, že ochrana zdraví a ochrana životního prostředí jsou základními předpoklady pro podnikání společnosti. Proto jsou bezpečnost, zdraví a životní prostředí zakotveny jako součást firemních hodnot společnosti ČEPRO, a.s.
- ČEPRO, a.s. v rámci svých podnikatelských aktivit věnuje významnou pozornost předcházení vzniku mimořádných událostí a závažných havárií a minimalizaci nepříznivých dopadů rizik na lidské zdraví, bezpečnost a ŽP. Bezpečnost se komplexně zařadila mezi hlavní cíle celkové strategie společnosti.
- Společnost ČEPRO, a.s. netoleruje jakékoli porušování požadavků právních a ostatních předpisů k zajištění BOZP, PO, PZH a OŽP ze strany cizích osob.
- Nežádoucí jednání je postihováno podle platného Registru bezpečnostních požadavků (uveřejněn na www.ceproas.cz) – stanoví požadavky, identifikaci stavu mimo toleranci, opatření k nápravě a sankce aplikovatelné pro cizí osoby.

Práva a povinnosti cizích osob na pracovištích ČEPRO, a.s.

Mezi základní povinnosti každé osoby patří:

- pohybovat se po areálu pouze po stanovených cestách
- udržovat pořádek na pracovištích, kde se zdržuje
- počínat si tak, aby nezavdala příčinu ke vzniku požáru, úniku, úrazu nebo jiné mimořádné události
- neomezovat přístup k rozvodným zařízením elektrické energie a k uzávěrům technologie, vody, plynu apod.
- udržovat volný přístup k požárně bezpečnostním zařízením (přenosné hasicí přístroje, hydranty, požární nádrže, apod.)
- udržovat volné únikové cesty
- plnit příkazy a dodržovat zákazy týkající se požární ochrany na označených místech
- v případě požáru, úniku nebo jiné havárie, nebo úrazu volat tísňové číslo skladu, které je uvedeno na požárních poplachových směrnicích, nebo na výpisu z traumatologického plánu

Práva a povinnosti cizích osob na pracovištích ČEPRO, a.s.

- provést nutná opatření pro záchranu ohrožených osob
- zpozorovaný požár uhasit dostupnými prostředky (pokud je to v jeho silách) a bezodkladně požár ohlásit
- poskytnout na výzvu velitele zásahu osobní a věcnou pomoc při zdolávání požáru a řídit se při této činnosti pokyny velitele zásahu
- dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost, a zdraví fyzických osob, kterých se bezprostředně týká jeho jednání, případně opomenutí při práci
- dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny ČEPRO k zajištění BOZP, PO, PZH a OŽP a řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti a informacemi společnosti ČEPRO
- oznamovat vedoucímu zaměstnanci ČEPRO nedostatky a závady na pracovišti, které ohrožují nebo by bezprostředně a závažným způsobem mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví osob, oznamovat závady nebo poruchy technických zařízení a ochranných systémů

Práva a povinnosti cizích osob na pracovištích ČEPRO, a.s.

- předcházet vzniku odpadů, omezovat jejich množství a jejich nebezpečné vlastnosti:
 - odpady z činnosti cizích firem je nutné shromažďovat odděleně od odpadů společnosti ČEPRO
 - povinností je odpady třídit a ukládat na určená místa podle smluvní či obdobné dokumentace
 - **PLASTOVÝ ODPAD, žlutá nádoba nebo označení „PLAST“**
 - **PAPÍR, modrá nádoba nebo označení „PAPÍR“**
 - **SKLO, zelená nádoba nebo označení „SKLO“**
 - TKO (zbytkový odpad po vytrídění), černá nádoba nebo označení „KOMUNÁLNÍ ODPAD“
 - **NEBEZPEČNÉ ODPADY, nádoba s označením „NEBEZPEČNÝ ODPAD“ a symboly nebezpečnosti**

Informace o rizicích a opatřeních na jejich eliminaci

Pozor, areály skladů ČEPRO, a.s. jsou monitorovány kamerovým systémem se záznamem.

V areálech skladů ČEPRO, a.s. platí zákaz manipulace s otevřeným ohněm a kouření (mimo vyhrazená a označená místa).

Informace o rizicích a opatřeních na jejich eliminaci

Vstup a pohyb osob na pracovištích ČEPRO, a.s.

- Vcházet a vycházet, vjíždět a vyjíždět do/z objektů ČEPRO, a.s. je dovoleno pouze určenými vjezdy a výjezdy.
- Pohybovat se po areálu je dovoleno pouze po stanovených cestách, dbát zvýšené pozornosti při vstupu do jízdní dráhy vozidel (provoz autocisteren a jiných motorových a nemotorových vozidel a mechanismů).
- Je zakázáno vstupovat do kolejiště bez splnění požadované odborné a zdravotní způsobilosti.
- Platí zákaz vyvážení a přivážení zboží a materiálu, pohonných hmot a jiných chemických látek, které nesouvisí s vykonávanou prací.
- Všechny osoby jsou povinny udržovat pořádek na pracovištích, kde se zdržují. Všechny osoby jsou povinny dodržovat předpisy pro skladování nebezpečných látek a odpadů.

Informace o rizicích a opatřeních na jejich eliminaci

- Platí zákaz kouření a používání otevřeného ohně ve všech prostorách, venkovních prostranstvích, v motorových i nemotorových vozidlech. Tento zákaz se vztahuje i na elektronické cigarety a IQOS. Kouřit je povoleno pouze na vyhrazených místech.
- Platí zákaz přinášení a požívání alkoholických nápojů a omamných látek, zákaz vstupu na pracoviště pod jejich vlivem. Platí povinnost podrobit se kontrole na zjištění přítomnosti alkoholu a jiných omamných látek v organizmu.
- Platí zákaz manipulace s armaturami, zbožím a ostatními prostředky a technologickými zařízeními ČEPRO, která přímo nesouvisí s vykonávanou prací.
- Před zahájením prací je povinen odpovědný zaměstnanec dodavatele informovat vedoucího pracoviště o zahájení prací se zvýšeným nebezpečím vzniku požáru nebo výbuchu a tyto práce zahájit až po zajištění všech podmínek bezpečnosti stanovených v Povolení k práci.
- Každý vedoucí pracovní skupiny plně odpovídá za své zaměstnance.

Informace o rizicích a opatřeních na jejich eliminaci

Pracoviště se zvýšenými riziky jsou označena informačními tabulemi s výčtem rizikových faktorů vyjádřených bezpečnostním značením:

Značky upozorňující na riziko v daném prostoru (nebezpečí požáru a výbuchu)

Značky upozorňující na nebezpečné vlastnosti chemické látky / směsi dle systému GHS

Značky označující zakázané činnosti v označeném prostoru

Značky označující povinnost být vybaven vyobrazenými OOPP splňujícími příslušnou normu

Informace o rizicích a opatřeních na jejich eliminaci

- Vstup do kolejiště
 - Je zakázáno vstupovat do kolejiště bez splnění požadované odborné a zdravotní způsobilosti.
 - Přecházet koleje je umožněno pouze v místě označených přechodů.
- Základní rizika na pracovištích ČEPRO, a.s.:
 - požár
 - výbuch
 - únik chemických látek a směsí (hořlavých kapalin, závadných látek pro ŽP)
 - zakopnutí, pád, uklouznutí, podvrtnutí nohy
 - dopravní nehoda – přejetí, sražení
- Plní-li na jednom pracovišti úkoly zaměstnanci více zaměstnavatelů, jsou zaměstnavatelé povinni vzájemně se písemně informovat o rizicích a přijatých opatřeních k ochraně před jejich působením – v případě požadavku ze strany školených bude tato prezentace školitelem předána ke splnění výše uvedeného požadavku.

Chemické látky a směsi

▪ Automobilový benzín (BA)

- extrémně hořlavá kapalina a páry (hořl. kapalina I. třídy nebezpečnosti), při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt, dráždí kůži, způsobuje vážné podráždění očí, může způsobit ospalost a závratě, může vyvolat genetické poškození a rakovinu, toxický pro vodní organismy s dlouhodobými účinky
- páry benzínu tvoří ve směsi se vzduchem výbušnou směs, která je těžší než vzduch
- *první pomoc*: při nadýchání vyvést na čerstvý vzduch, při styku s kůží odložit kontaminované oblečení – důkladně omýt vodou a mýdlem, při zasažení očí vyplachovat vlažnou vodou (min. 15 minut), nevyvolávat zvracení – vypláchnout ústa

▪ Motorová nafta (NM)

- hořlavá kapalina a páry (hořl. kapalina III. třídy nebezpečnosti), při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt, dráždí kůži, zdraví škodlivý při vdechování, podezření na vyvolání rakoviny, může způsobit poškození orgánů při prodloužené nebo opakované expozici, toxický pro vodní organizmy s dlouhodobými účinky
- *první pomoc*: stejně jako u BA

Informace o rizicích a opatřeních na jejich eliminaci

- **Bioethanol – ethylalkohol bezvodý (BE)**
 - vysoce hořlavá kapalina a páry (hořl. kapalina I. třídy nebezpečnosti), způsobuje vážné podráždění očí, dráždí a vysušuje pokožku, po požití se rychle vstřebává a dostává do krve, vysoké koncentrace par dráždí oči a sliznice dýchacích cest a působí narkoticky
 - páry lihu tvoří se vzduchem výbušnou směs, páry jsou těžší než vzduch
 - *první pomoc*: při nadýchání vyvést na čerstvý vzduch, při styku s kůží odložit kontaminované oblečení – důkladně omýt vodou, při zasažení očí vyplachovat vodou, nevyvolávat zvracení – vypít dostatečné množství vody
- **Topný olej extra lehký (TOLEX)**
 - obdobné vlastnosti a pokyny pro první pomoc jako NM
- **Metylestery mastných kyselin (FAME/MEŘO)**
 - není klasifikována jako nebezpečná (hořl. kapalina IV. třídy nebezpečnosti), ve velkém množství působí škodlivě na vodu a půdu
 - *první pomoc*: při nadýchání vyvést na čerstvý vzduch, při styku s kůží omýt mýdlem a vodou, při zasažení očí vymývat dostatečným množstvím vody (min. 15 minut), při požití nevyvolávat zvracení – vypláchnout ústa, pít vodu (min. 0,5 l)

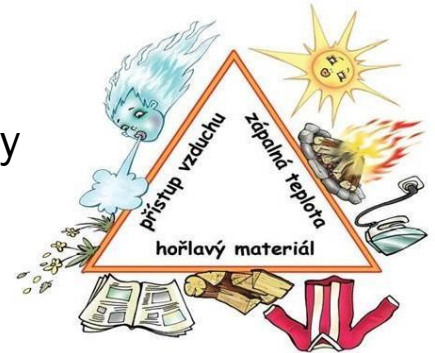
Informace o rizicích a opatřeních na jejich eliminaci

- **Letecký petrolej (PL/JET A-1)**
 - hořlavá kapalina a páry (hořl. kapalina II. třídy nebezpečnosti), při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt, dráždí kůži, může způsobit ospalost nebo závratě, toxický pro vodní organismy s dlouhodobými účinky
 - páry PL tvoří se vzduchem výbušnou směs
 - *první pomoc*: při nadýchání vyvést na čerstvý vzduch, při styku s kůží odložit kontaminované oblečení – důkladně omýt vodou a mýdlem, při zasažení očí vyplachovat vodou, nevyvolávat zvracení
- **Aditiva (příspěvky vylepšující kvalitu pohonných hmot)**
 - hořlavá kapalina a páry (nejčastěji hořl. kapaliny III. třídy nebezpečnosti)
 - dalšími vlastnosti bývají: zdraví škodlivý při požití / při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt / zdraví škodlivý při styku s kůží / dráždí kůži / toxický pro vodní organismy s dlouhodobými účinky
 - *první pomoc*: stejně jako u PL
- **Pro všechny výše uvedené chemické směsi dále platí:**
 - při jejich úniku je nutné zabránit rozšíření úniku a vniku do kanalizací, podzemních a povrchových vod a zeminy

Informace o rizicích a opatřeních na jejich eliminaci

Požár, výbuch

- Aby mohlo dojít k hoření, musí být splněny všechny podmínky pro vznik tzv. HOŘLAVÉHO SOUBORU; pokud chybí jedna z jeho položek, požár nemůže vzniknout
- Největší nebezpečí vzniká v prostorech stáčení, plnění, skladování, čerpání a při jakékoliv manipulaci s hořlavými kapalinami při nedodržování platných předpisů, při provádění požárně nebezpečných prací, při nedodržení technologických postupů apod.

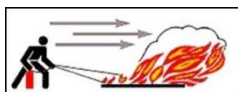
Informace o rizicích a opatřeních na jejich eliminaci

Možné zdroje zapálení:

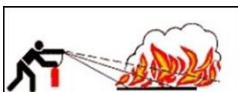
Iniciační zdroj	Příklady příčin
svařování	při svařování plamenem a elektrickým obloukem při technologických opravách
statická elektřina	při porušení předpisů o zemnění, nebo používání nevhodného nářadí a OOPP v prostorách s nebezpečím výbuchu
atmosférická elektřina	při zásahu výboje blesku
elektrický zkrat	možný vznik tam, kde je přerušen elektrický obvod
elektrický přechodový odpor	především při uvolňování různých elektrických zařízení (např. svorek vypínačů, zásuvek)
otevřený oheň, horké povrchy	při porušení zákazu kouření a manipulace s otevřeným ohněm, přehřátí povrchů točivých částí strojů
materiálové jiskry	při mechanickém opracování (broušení, rozbrušování, vrtání, apod.)

▪ Pravidla hašení:

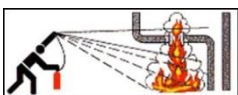
- na pracovištích (zejména u technologií jako jsou strojovny, stáčecí a plnicí místa, skladovací bloky nádrží apod.) je instalována elektrická požární signalizace s automatickými a tlačítkovými hlásiči – v případě požáru použít = stisknout
- obsluhu všech stabilních hasicích zařízení (jsou-li instalovaná) provádí vždy zaměstnanci ČEPRO, a.s.
- na pracovištích jsou rozmístěny přenosné nebo pojízdné hasicí přístroje, nejčastěji práškové a sněhové (náplň CO₂) – oba lze použít i k hašení elektrických zařízení pod napětím do 1000 V
- Použití hasicího přístroje (pravidla hašení):

1. hasíme po větru, stříkáme do prostoru hoření, hasíme přerušovaně

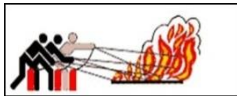

2. plošné požáry hasíme zepředu a zdola, hasivo soustředíme na hořící předmět

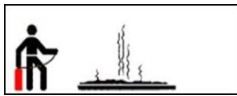

3. odkapávající nebo vytékající hořlaviny hasíme od místa vytékání

Informace o rizicích a opatřeních na jejich eliminaci

4. větší požáry zdoláváme vždy pomocí několika hasicích přístrojů, hasící přístroje nasazujeme současně

5. po uhašení neopouštíme požářiště, ale střežíme ho proti zpětnému znovuzplanutí

6. použitý hasící přístroj nevracíme zpět – musí se doplnit a zkontrolovat

▪ Povolování práce, Příkaz V – požadavky při výkonu nebezpečných prací:

- Tyto práce mohou svojí povahou způsobit požár, výbuch nebo ohrožení života, zdraví a majetku.
- Veškeré práce prováděné v prostorách s nebezpečím výbuchu (prostory označené cedulkou EX), nebezpečné práce typu svařování, broušení, nahřívání, atd. mohou být vykonávány pouze na základě písemného Povolení k práci nebo Příkazu V - tj. po splnění stanovených opatření a po kontrole jejich provedení. Vedoucí práce odpovídá za seznámení zúčastněných osob, realizaci a kontrolu stanovených opatření a provádění záznamů o provedených pracích!
- Jakékoliv práce prováděné cizími osobami se smí zahájit až po svolení vedoucím pracoviště!

▪ Klasifikace prostorů s nebezpečím výbuchu:

- na základě výsledků posouzení rizika výbuchu podle NV č. 406/2004 Sb. jsou prostory skladů a produktovodů rozříděny na prostory s nebezpečím výbuchu a prostory bez nebezpečí výbuchu
- prostory s nebezpečím výbuchu se zařazují do zón 0, 1 nebo 2 – místa vstupů do těchto prostor jsou označena výstražnou značkou EX
- obecná opatření k ochraně osob:
 - používat předepsané OOPP (pracovní oděv antistatický se sníženou hořlavostí, pracovní obuv antistatická, ochranná přilba antistatická, ochrana zraku)
 - používat stroje a zařízení vhodná do prostředí EX
 - dodržovat systém povolování prací – předání pracoviště, postup prací podle schváleného technologického postupu a na základě opatření v Povolení k práci (případně Příkazu V)
 - práce zahajovat až po povolení prací od vedoucího pracoviště (nebo jeho zástupce)

Informace o rizicích a opatřeních na jejich eliminaci

Únik chemické látky

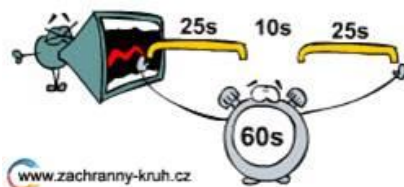
- možné příčiny: porucha celistvosti nádrže, potrubí, armatur, těsnění
- následky: kontaminace složek ŽP, požár a výbuch unikající látky
- obecná opatření na ochranu životního prostředí:
 - ropné látky jsou obtížně odbouratelné ze složek životního prostředí (voda, půda)
 - na povrchu vody vytváří souvislou vrstvu zabraňující přístupu kyslíku
 - nepovolané osoby musí okamžitě opustit místo havárie a ohrožené prostory
 - v místě havárie nutno odstranit všechny možné zdroje vznícení
 - zabránit dalšímu rozšíření vyteklých ropných látek do ŽP ohrazením místa havárie vhodnými sorpčními prostředky nebo nornými stěnami

Ostatní rizika

Nebezpečí = zdroj rizika	Možné následky	Preventivní opatření
automobilový provoz	srážka, přejetí, přimáčknutí	zvýšená opatrnost, předvídavost při pohybu po pracovištích, dodržování pravidel silničního provozu
snížené profily (strojovny ...)	poranění hlavy	používání OOPP – ochranná přilba, zvýšená opatrnost
ostré hrany	pořezání, poškrábání, oděrky ...	používání ochranných rukavic a pracovního oděvu, pracovní obuvi
účinky atmosférické elektřiny	popáleniny, případně i smrt, následný požár, výbuch	ukončení práce, opuštění pracoviště + nahlášení na stanoveném místě
pohyb osob (chůze) kolem technologie a v terénu	zakopnutí, pád, uklouznutí, podvrtnutí nohy	používání OOPP – pracovní obuv, zvýšená opatrnost, udržování trvale volných únikových cest

Vyžadované činnosti při vzniku mimořádné události:

- Když dojde k požáru nebo úniku hořlavé látky – pokud je to ještě možné a bezpečné, pokuste se požár uhasit, případný únik zastavit. Vždy dbejte o svou bezpečnost a bezpečnost druhých.
- Událost vždy nahlase na ohlašovnu požáru. (Následné vyhlášení požáru se provádí podle místních možností sirénou, rozhlasem, ampliony zásahových vozidel, telefonicky, fyzicky.)
- Ukončete veškeré činnosti a vyčkejte, zda nebude vyhlášena evakuace – evakuaci vyhlašuje velitel zásahu na základě zhodnocení nastalé situace.

- Při vyhlášení evakuace – v rámci možností vypněte používaná elektrická zařízení, zastavte stroje, vezměte si osobní věci, a odeberte se na shromaždiště.
- Na shromaždišti setrvejte – запиšte se do seznamu evakuovaných osob.

Postupy v případě mimořádné události

POŽÁR

1. Poskytněte pomoc osobám ohroženým požárem, neohrozíte-li tím sebe.
2. Bezodkladně oznamte požár na ohlašovnu požáru (telefonem, tlačítkem EPS, radiostanicí apod.).
3. Uhaste požár, je-li to ve vašich silách (použitím hasicího přístroje, apod.).
4. Ukončete veškeré činnosti v místě zasaženém požárem.
5. Evakuujte se z místa požáru na shromaždiště osob a vyčkejte pokynů řídicího evakuace, nebo velitele zásahu (neodcházejte ze shromaždiště bez dovolení).

ÚNIK ROPNÝCH LÁTEK

1. Bezodkladně oznamte únik na ohlašovnu požáru (telefonem, tlačítkem EPS, radiostanicí apod.).
2. Poskytněte pomoc osobám ohroženým havárií.
3. Eliminujte zdroje úniku a možné zdroje vznícení – zastavte veškeré činnosti a zařízení.
4. Zamezte šíření do kanalizačních vpustí a povrchových vod. Omezte šíření ohrazením, sorbenty, zeminou.
5. Poskytněte součinnost zasahujícím složkám.
6. Řiďte se pokyny velitele zásahu, členů krizového štábu, vedoucího skladu či střediska (nebo jeho zástupce).

Postupy v případě mimořádné události

ÚRAZ

1. Proveďte záchranu zdraví a života – poskytněte nebo zajistěte poskytnutí první pomoci:
 - odstraňte zraněného od zdroje úrazu, zajistěte vlastní bezpečnost,
 - zajistěte základní životní funkce (vědomí, dýchání, srdeční tep) – případně resuscitaci,
 - ošetřete zranění.
2. Přivolejte odbornou pomoc (telefonem na ohlašovnu požáru, tlačítkem EPS aj.)
3. Oznamte úraz vedoucímu zaměstnanci ČEPRO nebo na ohlašovnu požáru.

Na obecnou část školení navazuje 2. fáze (místní část), která bude provedena na konkrétním pracovišti (sklad/úsek produktovodu).

Po jejím absolvování proběhne ověření znalostí získaných školením.